

ART AL RUNAM SALÍ DEL COGULLÓ. A cura del coreògraf ambiental Jordi Mas Balado.

Dansa climàtica; laboratori del canvi global.

La coreografia meteorològica s'insereix en una zona de màxima pressió ambiental, a on el cos fa front a un entorn inert d'unes dimensions aclaparadores. Aquest projecte ha sigut possible gràcies a la beca per recerca i innovació de l'oficina de suport a la iniciativa cultural de la generalitat de catalunya (2022).

La dansa climàtica o laboratori del clima del cos, és un procés de descoberta del cos creatiu, en el que aquest es concep com una entitat canviant i en transformació continuada que interactua amb l'entorn. L'aplicació pràctica d'aquestes experiències de recerca les plantejo en relació amb el paisatge, a través d'una metodologia que s'endinsa en les descobertes que apareixen en el treball de camp. La idea és la d'evolucionar els dos conceptes al mateix temps. Tant el paisatge com la dansa estan en moviment constant i responen amb lògiques de transformació perpetua, el territori i els nostres cossos es transmuten d'uns fenòmens a uns altres, i la coreografia descriu l'entorn complex que hi ha entre les relacions de la matèria i les singularitats intangibles que arribem a percebre. El context és el de la geografia relacional i afectiva.

En aquests processos experiencials de recerca artística, el cos en dansa crea mapes coreogràfics atípics. En el seu generar continuo de cartografies de l'intangible, integra idees, amnèsies, emocions, i territoris del subconscient, que li permeten descobrir els marges i les parts subtils del paisatge. L'acte creatiu construeix un relat encarnat i afectiu en itinerància que aflora els espais en transició, descobrint l'espacialitat de l'emoció.

En aquest cas, el runam del cogulló ha sigut l'epicentre generador de continguts conceptuals i s'ha dut un pla d'investigació per treballar en la zona a on està situat. La creació de relat en el paisatge fa que integrem la casuística de la crisi ambiental com a part de la nostra acció en el món, i que assumim que la crisi global som també nosaltres mateixos i esdevé part dels problemes que tenim pròxims. Relacionar les qüestions locals a les crisis globals, és irremeiable, així com el punt de runams a Sallent té afectacions locals ineludibles, aquestes salpiquen al llarg de la conca del riu Llobregat, per després modificar altres hàbitats que estan en altres distàncies creant un efecte rebot.

Per complementar el laboratori d'investigació, el projecte ha pogut ajudar-se amb el coneixement de persones i entitats de la zona propera al dipòsit salí. En aquest sentit, l'enfocament principal en l'àrea del runam s'ha trobat a partir de la perspectiva de l'anatomia d'un paisatge capgirat, juntament amb els diàlegs transdisciplinaris al voltant de la muntanya sense sostre.

La informació de l'espai col·lectiu i col·laboratiu la taula del Llobregat que com bé descriuen en la seva web, agrupa diferents organitzacions, persones i actors del territori (entitats ecologistes i ambientalistes, associacions, sindicats, plataformes ciutadanes, centres de recerca, ajuntaments) que compartim visions, accions i lluites a la conca del riu Llobregat, ha sigut la meua principal referència respecte del projecte.

A part d'aquest espai col·lectiu, el projecte també ha rebut l'acompanyament del geòleg i assagista Daniel Barbé i Farré, la científica Annelies Broekman, membre del grup promotor de la taula del Llobregat i de la XNCA i èquip CREAM, i per últim l'activista Jep Ribera, membre de la XNCA, promotor de la taula del Llobregat i portaveu de ProuSal.

El projecte de laboratori d'investigació pren el desenvolupament creatiu de la meteorologia del cos i l'emparenta amb els agents culturals i activistes de la zona del Cogulló, per a fer una reflexió col·lectiva i aprofundir en un enfocament transdisciplinari sobre un mateix objecte d'estudi. El 17 de desembre del 2022 es va presentar aquest estudi al Centre d'Art Contemporani i Sostenibilitat (Cacis) el Forn del Calç de Calders. Aquest centre cultural, amb una llarga trajectòria a la zona, ens facilita i acull en les seves instal·lacions per oferir el procés que

ressegueix el projecte. El projecte també va oferir un taller de dansa que es va fer a la fàbrica vella de Sallent el 21 de gener obert a tots els públics.

Anatomia d'un paisatge capgirat fa referència a una mirada de les diferents parts que componen el fenomen de la muntanya de runam. Aquesta visió vol reflectir els factors que han produït arribar a aquesta situació i valorar l'estat present. La creació del vídeo dansa filmat per l'artista visual Marina Tsartsara, representa l'aproximació artística que intenta assimilar l'enorme massa de material inert dipositada en el que era una vall natural.

Aquest va ser el punt de partida durant la presentació del procés de treball al Cacis, a més de desplegar el mapa d'influències de l'àrea del runam. Així la geògrafa Rosa Cerarols va aportar el seu interès en els processos artístics situats i la seva vinculació amb l'espai creatiu Konvent puntzero, que com bé apunten en la seva web, és un antic convent de monges de finals del segle XIX reconvertit en un centre artístic multidisciplinari. És un espai per l'art, però a diferència d'altres, també és una manera de fer i entendre la cultura arrelada al territori. La seva funció principal és la mediació cultural a través de la creació i difusió artística amb la voluntat de dignificar l'entorn, un paisatge únic mutant, on el contingut i el continent sovint no encaixen.

Amb aquest lloc d'influència apareix el punt més al nord de la conca del Llobregat. Seguint amb aquest criteri els membres de la Taula del Llobregat oferien la seva tasca al llarg de la conca del riu Llobregat amb el runam com a factor principal de risc ambiental, i per fer l'encaix, el Daniel Barbé va oferir una síntesi assagística amb el llibre de la sal, amb textos i imatges al voltant de la muntanya sense sostre.

D'aquesta manera s'articula un mapa generador d'influències i contrapartides culturals al llarg d'aquesta àrea de la conca del riu Llobregat que insisteixen a encarar la problemàtica ambiental que genera la muntanya de runams del Cogulló, donant la possibilitat a què la immersió artística de la meteorologia del cos en la base del sentit volum salí, permeti retratar i reivindicar una solució en pro de la salut ecosistèmica d'aquest territori.

En aquest projecte es formulen definicions del sentit del lloc com a marc conceptual per generar continguts que permetin relacionar el canvi global de crisi climàtica amb la meteorologia corporal. Els cossos i els paisatges es comprenen com a entitats constantment, en canvi, en processos de variabilitat i transformació infinits, com el clima, les condicions meteorològiques es formulen constantment, modificant-se entre elles.

Els paisatges són concebuts com a complex sistema de forces, en dimensions atmosfèriques de la matèria; amb vibracions, gradacions, intensitats i modulacions que transiten a través, entre i més enllà dels cossos i el món. Els estats de la matèria són elements estructurals en aquest sistema de tensions i d'influències.

L'organisme corporal és un cúmul de tensió en plecs que vibren constantment i que responen a tota la informació del seu procés viu, en diferents escales temporals que sumen la seva història i la memòria del sistema cel·lular que és, influenciant i adaptant-se a l'hàbitat o entorn que l'acull. A través d'una noció expandida de l'energia que posa en comú el cos humà, les influències vibracionals micro matèriques i les tensions dels objectes físics formats per materials diversos, els paisatges ofereixen llocs aptes per encarnar capacitats espacials no pensades ni sentides abans, però que també es manifesten.

El projecte se situa en els paràmetres recollits en el Consell d'Europa en matèria de paisatge, i en l'evolució del mateix terme, que ha esdevingut com a model a seguir, i que subratlla que el paisatge és íntegre a les persones i és producte de l'acció de les societats, i que es remet així mateix com a lloc físic concret, localitzable i experiencial.